

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU
HÜKÜMLÜ VE TUTUKLU HAKLARINI İNCELEME
ALT KOMİSYONU
TUTANAKLARI

—●—
1 Aralık 2022 Perşembe
—●—

KONU:

- Başkanlık Sunuşları
- Almanya İnceleme Raporu
- Giresun Espiye Ceza ve İnfaz Kurumu ile Bolu Ceza ve İnfaz Kurumu incelemeleri

1 Aralık 2022 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.20

BAŞKAN: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar)

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Değerli İnsan Hakları İnceleme Komisyonun Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonu üyeleri, toplantımızı açıyorum.

Toplantımızın bugünkü konusu Almanya inceleme raporumuz ve Espiye ve Bolu Cezaevleri inceleme konularımız.

Toplantımıza Genel Müdürümüz ve Genel Müdür Yardımcılarımızla beraber Daire Başkanımız ve tetkik hâkimimiz de katılıyor, onlara da teşekkür ediyoruz katılımlarından dolayı.

Bugüne kadar Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonu olarak, bugünkü inceleyeceğimiz raporlarla beraber 24 farklı cezaevinde inceleme gerçekleştirmiş olacağız 27’nci Dönem için; 2 tane de yurt dışında, İsveç ve Almanya’da bir gezi ve inceleme gerçekleştirdik. Almanya raporumuzu da inşallah bugün görüşeceğiz.

Bugüne kadar, söylediğimiz gibi, cezaevlerimizde yaptığımız incelemeler neticesinde, Bakanlığımızla ve Genel Müdürlüğümüzle yaptığımız incelemeler, gönderdiğimiz raporlar neticesinde olumlu gelişmeler gördük, bunları özellikle belirtmek istiyoruz; yemek hususunda ve cezaevlerindeki bazı bireysel sıkıntılar hususunda, mahkûmların bazı bireysel problemleri, sıkıntıları hususunda çok Değerli Genel Müdürlüğümüz bu konuda bize gerçekten yardımcı oldular, bundan dolayı kendilerine çok teşekkür ediyoruz. Amacımız, devlete bir emanet olarak bırakılan hem hükümlü hem tutukluların emanetini sağlam geri teslim edebilmek ailelerine, bu amaçla çalışıyoruz. Bizim diğer kurumlarla beraber çalışma amacımız da budur ve yaptığımız toplantı sonucu çıkardığımız raporlar da Bakanlık tarafından dikkate alınıyor, bundan dolayı çok teşekkür ederim.

Bugün isterseniz şöyle bir usul geliştirelim, önce Almanya’yı konuşalım, sonra Espiye ve Bolu’yu birlikte görüşelim eğer siz de uygun görürseniz.

Evet, öyleyse, öncelikle, Almanya İnceleme Raporu’yla ilgili görüşlerini beyan etmek isteyen arkadaşlarımız varsa kendilerine söz vereyim.

Erol Bey, buyurun.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Kıymetli Başkanım, Değerli Genel Müdürümüz, Genel Müdürlük yetkililerimiz; toplantımız hayırlara vesile olsun inşallah.

Evet, Almanya Berlin Heidering Cezaevini arkadaşlarımızla birlikte ziyaret ettik. Almanya’da 100 küsur cezaevinin en modern, en son yapılan cezaevlerinden bir tanesi olduğunu söylediler. Yani bir yılda... Yüz yetmiş yıllık cezaevleri var. Orada gerçekten önemli konulara temas edildi. Kendi adıma... 100 küsur milyon euroyla yapılmış çok modern bir cezaevi gerçekten ama şunu gördük Kıymetli Genel Müdürüm: Yani gerek ıslah edilmesi gerek tecziye edilmesi yani cezaevlerinde tutuklu ve hükümlülerin kalmalarının temel amaç noktası doğrultusunda sanıyorum -İsveç cezaevine de gitmedik ama- temel argüman tek kişilik hücreler. Almanya’da da bütün cezaevlerinde tek kişilik hücrelerde kaldığı, dolayısıyla, özellikle tecziye edilmeleri veya işte, ıslah edilmeleri noktasında tutuklu ve hükümlülerin yüzde 90’ının bir iş yurdunda yani bir işle meşgul olduğu, mobilyaysa mobilya veya başka bir konuyla... Bu cezaevinde de öyleydi; yüzde 80’i bir şekilde sabah işte altı küsurda çıkıyor, akşam şu saate kadar hangi alanda çalışacaksa, verimli olacaksa o alanda çalışıyor, belli bir oranda da ücret alıyor. Yani ıslah oluyor veya işte bir şekilde orada kalış sürecini psikolojik olarak fiziki anlamda da rahat bir şekilde geçiriyor, çıktıktan sonra da kendisi hayata hazır bir hâlde atılıyor.

Şimdi, bizim cezaevlerinin, buraları gördükten sonra -yani belki bir iki konuya daha temas edeceğim- en büyük açmazı 10-15-20 kişilik koğuşlar olması ve gittiğimiz yerlerde de gördük; bir şekilde çalışan veya bir iş yurduna giden, bir iş yapan mahkûmların mutlu olduğunu, huzurlu olduğunu, problem getirmediklerini gördük. Ama çalışmayanlar, bir şekilde o imkân kendilerine sunulmayanlar için ciddi bir mağduriyet söz konusu olduğunu düşünüyorum. Yani bizim de... Çünkü hem o tek kişilik koğuşlarda kalanlar da kendilerini mecbur hissediyorlar. “Sabahtan akşama kadar tek kişilik koğuşta kalıncaya kadar ben gideyim, hem bir iş gücü sahibi olayım hem para kazanayım hem de rahat rehabilite olayım.” Yani temel problemin, cezaevlerindeki -bu yani 20 küsur cezaevinde, gittiğimiz- o şikâyetlerin de yüzde 90 azalacağını düşünüyorum. Yani mahkûmlar kendi görev, faaliyet alanlarına, mesleklerine yönelik olarak çalıştıkları zaman ciddi sıkıntıların ortadan kalkacağını düşünüyorum.

Diğer taraftan, yani sıkça -son dönemde gündeme gelmedi belki ama- birilerinin ısrarla “çıplak arama” diye ifade ettikleri detaylı arama herhâlde yasal çerçevede, yasal zorunluluk. Onu da özellikle orada sorduk bütün yetkililere. O detaylı aramanın Türkiye’de yasal mevzuat çerçevesinde bayanları bayan infaz koruma memuru veya görevli ve üzerine belli bir elbise verilerek... Orada hiçbir şekilde elbise verilmediği ve kadın, erkek ayrımı yapılmadan... Yani güldüler, biz “Böyle bir şey var mı?” diye. “Biz bunu yapıyoruz, hiçbir sıkıntı yok, doğaldır bu.” dediler. Yani o ağız içi arama, vücut boşluklarını arama noktasında bir problem olmadığını, yaptıklarını söylediler. Dolayısıyla, ben tekrar o mahkûmların, tutuklu ve hükümlülerin bir şekilde mutlaka sosyal kültürel faaliyetlere katılmalarının ötesinde... Bu iş yurtlarında şunu yapıyorlarmış onu da gördük: Örneğin konfeksiyon, dışarıdan bir konfeksiyonla anlaşıyor. Ona ne diyorlar?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Fason.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Fason.

Herkes memnun. Her ne kadar Türkiye’de olduğu gibi koğuşlara girip tutuklu, hükümlüleri dinlemedik belki ama bizi bir atölyeye götürdüler, orada gördük, çalışıyorlar ve “Şu kadar para alıyorlar.” dediler. Türkiye’nin de buna geçmesi lazım. Yani o koğuş sisteminden çıkılıp bir şekilde insan onuruna yakışır -adına ne diyorsak- tek kişilik koğuşlar ve mutlaka onların rehabilite edilmesi de lazım diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Bizde istenmez ya.

Ben bir cevap vereyim hemen.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Oya Hanım, buyurun.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ben Almanya’ya gitmedim, İsveç’e de gitmedim, yurt dışına gitmedim ama şimdi, tabii, okuduğumuz kitaplar var veya seyrettiğimiz filmler var, dinlediğimiz öyküler var. Konu cezaevi olmasa bile yurt dışındaki insanlar bireysel yaşamayı tercih ediyor, seviyor, yalnızlığı seviyor, paylaşmayı sevmiyor. Zaten biz de doğru dürüst psikoloğa gitme ya da psikiyatra gitme geleneği yok çünkü biz arkadaşlarla paylaşıyoruz derdimizi, sorunumuzu; farklı insanlarla, dostlarımızla paylaşıyoruz. Bizde iletişim seviliyor yani buradaki insanları tek başına bir koğuşa koysan bunalıma girer ama orada öyle doğmuş, öyle büyümüş yani her ülkenin veya farklı etnisitelerin yaşam tarzları da farklı olabiliyor. Yani Almanya’da kimse kimseye “Nasılsın?” bile demeyebilir, bir arada olmak onları rahatsız edebilir ama bizim burada ben öyle olmadığı kanaatindeyim. Yani biz buraya koğuş sistemini getirirsek tutmaz, bir... Yani tek başına pardon...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Hücre sistemi.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Evet.

Hücre sistemini getirirsek bu hücre sisteminin Türkiye’de pek sıcak karşılanmayacağı kanaatini taşıyorum.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Teşekkür ediyoruz.

Memet Bülent Bey, buyurun.

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Hayırlı uğurlu olsun diyorum.

Almanya ve İsveç’e birlikte gittik, birlikte gittiğimiz arkadaşlarımızdan da burada olanlar var. Tabii, oradaki şartların Türkiye’den daha ağır ve kötü olduğunu burada ifade edebilirim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İsveç raporu yok burada?

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Geçtik onu, üç ay önceydi.

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Fatma Hanım’ın kendisinin de aynı düşünceye sahip olduğunu düşünüyorum. İsveç Stockholm’da birlikteydik, oradaki cezaevi şartlarının yüzde 10 civarı Türkiye’de olsa -Allah muhafaza- insan haklarıyla ilgili farklı değerlendirmeler olur.

Elbette cezaevleri huzurevi değil, ıslahevidir ama ıslahevi olması demek de... Orada yaşayan insanların güvenliğini ve barınmasını sağlamakla sorumludur Türkiye Cumhuriyeti devleti, hangi devlette olursa olsun. Şartlar ne olursa olsun insanların barınmasından, güvenliğinden, sağlığından sorumlu olan kimdir? Orası kapalı bir ortam, orada kapalı bir ortamda yaşayan, yaşamaya mahkûm olan insanların elbette psikolojik sorunları da yanında gelir. Onlara ne kadar iyilik yaparsanız, yaşamalarını daha da sağlıklı yürütmeye çalışır. Neticede dışarıda kapalı bir havada, yağmurlu bir havada insanlar huzurlu olmazlar ama güneşli bir havada insanlar huzur içerisinde, mutlu bir şekilde yaşamaya devam ederler. Türkiye’nin tabii örnek alacağı bir şey değil Avrupa’daki bir yaşam ama cezaevlerinde bir kişinin tek başına hücrede yaşaması bence doğru bir şey değildir. Türkiye’de de hücre sadece cezalandırma olarak düşünülürken Avrupa’da hücre sistemi cezalandırma sistemi olarak değil, bireye ödül şeklinde yani sanki bireyin özel yaşaması gibi... Tabii biz, bu coğrafyada yaşayan insanlar acılarını birlikte yaşayarak gideriyorlar, mutluluklarını birlikte yaşayarak çoğaltıyorlar. Mutluluğu ve acıyı birlikte yaşayan insanlar tek başına yaşamayı elbette kabullenemezler, onun doğru bir şey olduğuna da ben inanmıyorum. Cezalandırmanın öyle değil de farklı bir şekilde, disiplin cezaları olarak yapılması gerektiğini düşünüyorum.

Sayın Genel Müdür Yardımcımızla da devamlı konuşuyorum, örneğin cezaevinde yatan insanlar için burada konuşuyoruz ama cezaevinde yatanlardan daha ağır şartlarda sorun ve sıkıntı yaşayan aileleridir; çoğu da mağdur, garip insanlardır. Yani tabii bunların bir ülkeye ekonomik anlamdaki Şeyi nedir bilmiyorum veyahut da güvenlik açısından sorunu nedir bilmiyorum ama diyelim ki: Kars’ta ceza almış bir mahkûm niçin Ankara’ya gönderilir? Veya Ankara’daki bir mahkûm niçin Rize’ye gönderilir? Ya, inanın, bir insan hapisshanedeyse bunun siyasi görüşünü, düşüncesini, yatma sebeplerini ben tartışmıyorum ama bir aile kendi yavrusu için veya eşi için, çocuğu için, kardeşi için ziyarete giderken hem imkân sorunu yaşıyor hem yol sorunu yaşıyor; bir mağduriyet var ortada. Yani güvenlik sorunuyla ilgili olanlar varsa elbette güvenliki cezaevleri çok fazla değil ama güvenlikten hariç olan yerlerdeki sorunları... Yani düşünün, insanları adli suçlarla ilgili bile cezaevine İstanbul’dan Diyarbakır’a sevk ediyorlar, Diyarbakır’dan İstanbul’a sevk ediyorlar. Yani bunda bir iyileştirme yapılırsa o mahkûm ailelerine de bir ferahlama, bir rahatlama olacağını düşünüyorum.

Diğer konular, zaten bütün cezaevlerinde -yiyecek içecek, kantin, elektrik- sorunlar hep aynı ama günden güne iyileşen... Hepimiz burada dört yılı aşkın bir zamandır cezaevlerini ziyaret ediyoruz, her gittiğimizde Allah’a şükür... Yani sorunlara değinildikçe sorunların ortadan giderildiğini görüyoruz. Onun için, hepinize teşekkür ederim.

Sorunlar çok, sadece cezaevlerinde değil, her yerde var. İnsan hakları araştırıldığı süre içerisinde orada insan haklarının gerçek manada sorununa çözüm de bulunabilir, onu art niyetli kullanma da olabilir. İnsanlarımızın hangi siyasi görüşe, hangi değerlere sahip olursa olsun, demokrasiye inanmaları ve kurallara uymaları gerektiğine ben inanıyorum. Kim olursanız olun ortaya konulan kurallara uymazsanız orada bir disiplinsizlik oluşturunuz, disiplinsizlik de orada uyumsuzluğa sebebiyet verir, uyumsuzluklar da sorunlara sebebiyet verir. O sorunların ortadan kaldırılması için öncelikle karşılıklı olarak -mahkûmların da cezaevi yöneticilerinin de- kurallara, kaidelere ve kanunlara uyulması gerektiğine inanıyorum yani tek taraflı bir sorunun oluştuğuna değil, karşılıklı sorunların oluştuğuna inanıyorum. Cezaevinde suçu ne olursa olsun, hangi suçtan girerse girsin, bunu ben bölgesel, ideolojik veyahut da suç değişikliğine göre değerlendirmiyorum, insan olarak bakıyorum; kendiniz karşınızdakine nasıl davranırsanız öyle bir davranışla karşılışırsınız. İnfaz memurları da cezaevindeki hükümlü veya mahkûmlarla hangi şartlarda karşılışıyorsa mahkûmun ona davranışlarının, onun da mahkûma karşı davranışlarının ortaya çıkardığı sorunlar var. Dileriz ki mahkûmlar ile infaz memurları kurallara, kaidelere ve kanunlara uyarak oranın yönetimine katkıda bulunurlar, böyle düşünüyorum. Cezaevlerinde herkese insanca davranılması gerektiğine inanıp bunu savunan bir insanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Teşekkür ediyoruz.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Başkanım...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Buyurun Erol Bey.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Yani şimdi, kıymetli 2 arkadaşım “Biz hücreye karşıyız, bir arada olsunlar...”

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Bizde cezalandırma gibi anlaşıyor, orada ödüllendirme yani.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Yok, şöyle söyleyeceğim...

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Başkanım, bak, Türkiye’de bazı gruplar hücreyi cezalandırma gibi gösteriyor, orada ise, övülen Avrupa’da ise gereklilik gibi gösteriliyor. İkisinin arasındaki farkı konuşmak lazım.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Şimdi, şunu söyleyeceğim: Ben öğretmenim, kendim de yatılı okudum, 50-60 kişilik koğuşlarda, çiftli ranzalarda kaldık; Kredi ve Yurtlar Kurumu da sekiz on sene öncesine kadar öyleydi, şu anda 1, 2, 3, en fazla 4 kişilik odalar... Çağdaşlıktır yani şimdi şunu savunamayız... Gittiğimiz cezaevlerinin birçoğunda 30 kişi, hatta yasal olarak 15 kişi kalması gerekirken 20-25 kişi; geçtiğimiz dönemlerde, birkaç yıl önce yere yatak serilerek kalındığını söylüyorlardı. Yani bunun böyle olmaması gerektiğine inanıyorum ben. En son Almanya’ya gittik. Her ne kadar ben İsveç’i görmediysem de birkaç metre kare içinde tuvaleti, banyosu hepsi içindeymiş, çok rezil, anlatıyorlar ama Almanya’da öyle değildi; tuvaleti var, banyosu var ayrı bir yerde yani şu kadar, yeterli, 1 kişilik...

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Ağabey, o örnek bir cezaeviydi, kendileri de öyle söyledi.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Onu söyleyeceğim bakın, biz de onu yapmalıyız yani 20-30 kişilik koğuş sistemi çağın gerisinde kalmıştır bugün yani doğru değildir. Gidince görüyoruz, çiftli ranzaları görüyoruz. Bu neyi getirir? Ha şu da var: O tek kişilik koğuşlarda kalanlar da sürekli orada kalmıyorlar, orada yatıyorlar, gündüz hepsi mutlaka bir yere gidiyor, bir iş yurduna gidiyorlar yani sabahtan akşama kadar orada kalmıyorlar; orada kalsınlar istemiyoruz.

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Buradaki suç oranı ile oradaki suç oranı bir mi, mahkûm sayısı bir mi, aynı mı?

EROL KAVUNCU (Çorum) – Yani ne olursa olsun bir, koğuş sistemi doğru değil; iki, mutlaka her mahkûm bir şekilde mesleğine göre... Hatta şunu dediler, onu not almışım: O iş yurtlarında çalışanların da yüzde 30'u iş garantili. Dolayısıyla, hücre sistemini, o "tabutluk" denilen şeyi savunmuyoruz, moderniteyi savunuyoruz. İki, her mahkûmun bir şekilde yeteneğine göre çalışması lazım.

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Ağabey, benim arkadaşlarım olduğu için çoğu yerlerde çok cezaevi ziyaretinde bulunmuş, gitmiş, görmüş, gelmiş bir insanım; şartlar anlatıldığı gibi değil; öyle sizin dediğiniz şartlarda -Avrupa'da da gittim- değil yani. Kendi düşüncesi, ben o düşünceye bir şey diyemiyorum.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Yani 20-30 kişilik çiftli ranzaları mı savunuyoruz?

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Bakın, fiziki şartlar... Siz tek yaşamayı kabul eder misiniz?

EROL KAVUNCU (Çorum) – Yaşamıyor adam, gece yatıyor orada, gündüz gidiyor başka yere.

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Yani siz onu, tek yaşamayı nasıl övebilirsiniz? Hücre Türkiye'de, Türkiye şartları... Türkiye'de yaşamın kalitesi başkadır, kültürü başkadır; oranın başkadır.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Üstadım, sempatizan olarak giriyor, militan olarak çıkıyor, 30-40 kişilik koğuşlarda...

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Öyle bir şey yok.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Öyle tabii, 30 kişilik, 40 kişilik koğuşlarda...

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Ya, sen kimse... Cezaevi yöneticileri bir insanın fikri ve ideolojik düşüncesini değiştirmekle görevli değildir ya. Ağabey, doğruyu söylemek lazım.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Peki.

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Cezaevi yönetimi, bir insanın ideolojik veyahut da siyasi görüşünü değiştirmekle görevli değildir. İnsanın düşüncelerini kimse değiştiremez, ora sadece onun yaşama kalitesini ortaya koymak için vardır orada, başka bir şey için değil. Tek başınıza yaşayamazsınız.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Evet, teşekkür ediyoruz.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Erol ağabeyin dediği çok ideali ama gündüz çalışma ortamı olursa, ortada çalışma ortamı varsa iyi.

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Fiziki şartlar ve ekonomik şartlar, Türkiye'deki suç oranları ile Avrupa'daki suç oranlarını da karşılaştırmak lazım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Evet, Memet Bülent ve Erol Bey'e teşekkür ediyoruz.

En son konuşmalardan sonra ben kendi fikrimi de söyleyeceğim.

Misafir olduğu için en son size, Mahmut Bey...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben misafir değilim Beyefendi, ben milletvekiliyim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Misafir milletvekili, pardon, yanlış söyledim, pardon. Komisyonumuzda misafir olarak bulunan milletvekili olarak, pardon.

Osman Bey, buyurun.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Sayın Genel Müdürüm...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Misafir baş tacıdır, onu bilin yani.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – En kıymetli kişidir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok efendim, yok.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – ...yeni göreviniz hayırlı olsun. Henüz böyle bire bir tanışamadık, nasip olmadı. Normalde, biz, geçen haftalarda Giresun ve Bolu cezaevlerini ziyaret ettiğimiz için...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Almanya'yı konuşuyoruz sonra onu konuşacağız.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Ben herhangi bir yorum falan yapmamayı düşünüyordum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Tamam.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Fakat Erol ağabeyin işte biraz daha taze bir şekilde Almanya ziyaretiyle ilgili bilgileri paylaşmasından hareketle söz alma mecburiyetim oldu.

Biz ve Avrupa toplumları kesinlikle bir değiliz. Türkiye toplumu çok farklı bir toplumdur, Avrupa toplumları çok farklıdır. Onlar bireysel yaşamayı belki tercih eden insanlardır dolayısıyla bu hücreler, tek kişilik koğuşlar falan onlar için çok cazip gelebilir. Burada, bizim cezaevlerimize aynı yöntemi uygulamamız insanlarımızı psikolojik anlamda mahvetmemiz anlamına gelir.

Bir de biz İsveç cezaevleri ziyaretimizde bire bir şahitlik ettik. Sadece beş dakikalığına bir koğuşu yani boş olan bir koğuşu ziyaret ederken hiçbir arkadaşımız orada üç dakika içeride duramadı, tabutluk gibi bir yerd, bir insanın bütün yaşamı oraya sığdırılmıştı ve tek başıyandı; hiçbir şekilde insani olmadığını düşünerek söylüyorum. Bizim, kanunlarımızı yaparken, cezaevlerimizin normlarını düzenlerken kendi insanımıza, kendi toplumumuza uygun bir şekilde yapmamız gerekir. Ben bu noktada bizim cezaevlerini böyle göklere çıkaracak değilim, cezaevi nihayetinde ama Avrupa'yla mukayese ettiğimizde bizim cezaevleri standartlarımızın çok daha iyi, çok daha yaşanılabilir bir ortam olduğuna şahit oldum.

Bundan dolayı da özellikle AK PARTİ döneminde yapılan iyileştirmeler... Bizim de 24'e yakın cezaevini ziyaret etmemize rağmen, aldığımız şikâyetlerin çok da büyük, sorun hâline getirilecek kadar büyük olmayan şeyler olduğuna da şahit olduk. O yüzden Türkiye cezaevleri için Avrupalı meslektaşlarımız geldiğinde onlara Türkiye standartlarını yakalamaları gerektiğini veya bizden ders almaları gerektiğini de hatırlatarak biraz daha övünçle bahsedebilirsiniz çünkü bizim cezaevi şartlarımız ile Avrupa cezaevi şartları çok farklı; bizimki daha insani. Bundan dolayı da öyle -Allah korusun- tek hücreli bir sisteme geçişin hiç de doğru olmadığının altını çizeyim.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Teşekkür ediyoruz Osman Bey.

Mahmut Bey, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

İnşallah, gelen Sayın Genel Müdüřümüze ve diğer arkadaşlarımıza yemek söylediniz mi siz?

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Sizi bekliyoruz, siz kısa keserseniz yemeğe geçeceğiz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Söylemediler, bu da bir insan hakkı ihlali. İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun insan hakkını ihlal etmemesi lazım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Sizden hızlı bir şekilde şey bekliyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, Berlin eyaletinde 3.500 hükümlü ve tutuklunun olduğu söyleniyor. Bunun 2.800 kadarı çeşitli yerlerde istihdam ediliyor. Biraz önceki Sayın Kavuncu ve Sayın Bülent Bey’in arasındaki tartışmanın mihenk taşı bu aslında.

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Tartışma değil. Tartışma yok, arada çatlak yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Fikir, fikir. Yok, çatlaklık anlamında demedim yani güzel fikri bir tartışma.

Yani evet, burada tabii ki 3.500 tutuklu ve hükümlü kişi arasındaki 2.800 kişinin dışarıda, çeşitli yerlerde istihdam edilmesi bu psikolojik ve ruhsal anlamda bizim Ceza Kanunu’muzdaki yani İnfaz Kanunu’muzdaki asıl amacın toplumla uyumlu hâle getirilmesi, ıslah edilmesinin temel amaçlarından bir tanesi bu. Yani demek ki bu yapılmak istenilirse yapılabilir. Orada, evet, aynen bizimki gibi... Gerçi Türkiye’de bu ne kadardır bilemiyorum, Sayın Genel Müdürümüz sonraki şeylerde bize cevap verilerse mutlu olurum. Yani Türkiye’deki bu oran nedir?

Ayrıca, aynen bizdeki gibi açık cezaevi, kapalı cezaevi, güvenlik anlamında yüksek güvenliki cezaevi anlamında infaz sistemleri var ama ayrıntılı bir hüküm, raporda aynen şu şekilde deniliyor: “Sadece bu kurumlar arasındaki tip farklılığı var ama uygulama standardı var.” Sayın Ali Haydar Hakverdi’nin biraz önceki oturumda, bundan önceki oturumda bahsettiği o. Yani uygulama farklılığı yok, burada aynen bir standart uygulama farklılığı var. Ayrıca, suç tipi ayırt edilmeksizin açık ceza infaz kurumlarına çıkmanın koşullarının aynı olduğu şeklinde ama bizde bu biraz daha ağırlaştırılmış vaziyette; bu farklılıklar var.

Ve aynı şekilde, şimdi, bir önceki oturumda bahsetmiş olduğumuz işte su, elektrik vesaire orada bu sorun yok yani devlet ödüyor. Çalışanlarla ilgili günlük 10 avro paranın, maaşın yani günlük yevmiyenin 10 avro verildiği yazılı. 10 avro, baktığımız zaman aylık 300 avro yapıyor yani aşağı yukarı TL bazına vurduğumuz zaman aylık 5.400 TL yapıyor. Bizde ne kadar veriyoruz biz, bu İŞKUR’larda vesairesinde istihdamla ilgili ücret nedir? Şu anda bilemiyorum, onu da eğer açıklarsanız da Değerli Genel Müdürüm, en azından biz bu konuda bililenmiş oluruz.

İşte, yine bir önceki oturumda hani görüşmeleri söyledik ya, görüşmeler ne kadar sıklıkla olursa dışarıyla uyum sağlanır. Çocuklu olan ailelerde 3 sefer görüşülüyor ayda yani o şey görüşü, işte bizdeki “ödüllendirme görüşü” dediğimiz, ailenin, karı kocanın birlikte kalma anlamında, çocuklarıyla aynı şekilde o ayda 3 sefer “mahrem görüş” dedikleri o sağlanır, bizde de bunlar sıklıkla yapılabilirse çok iyi olur. Mesela, bizde bu şey açısından çok fazla uygulanmıyor, geçmişte uygulanıyordu bu, haftada toplam on saat görüşme olayı; sanki rafa kaldırıldı gibi bir olay var. Bu genelge uygulamadan mı kalktı, ne oldu? Ama şöyle yapılıyor: “Efendim, nasılsa koşuşt 10 kişi var, işte 10 kişi görüşüyor.” Bu, kanuna karşı hiledir yani burada siz işte istediğiniz 10 kişiyle... Tamam, arada bir terör suçu vesaire anlamında suç işleme, güvenlik açısından, bunu önleme açısından tedbir alınır, buna ben demiyorum. Yani kişi güvenlik açısından, kamu düzeni açısından bir araya gelme olabilir, bu “okay” ama 10 kişinin bu sohbet hakkını bence insani anlamda ve kişinin dış hayatla uyum sağlaması açısından bunu biraz daha işler hâle getirmek lazım. Bu uygulanmıyor ama Almanya’daki bu cezaevi raporunda görebildiğimiz kadarıyla bu uygulanıyor.

Burada, evet, adamlar televizyonla ilgili sorunu çözmüşler, 80 tane televizyon kanalı var, izlenebiliyor. Bizde televizyon kanalı kaç tane?

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Bazı yerde 30, bazı yerde 24.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Her yerde o kadar mı? Şu var: İşte, öğleden önce... Mesela nedir? Yabancı olan kişilerin cezaevinde bulunmasında yabancı televizyon yok, yabancı yayın da yok. Bunu da biz veremiyoruz, bence bu da insan hakları ihlali açısından... Berlin’de gittiğimiz cezaevi çok büyüktü ve cezaevinin içerisinde kilise vardı, bayramlarda ve özel günlerde giderlerdi, din ve

vicdan özgürlüğü açısından oradaki insanlar o ibadetlerini yaparlardı. Biz de o kadar devasa cezaevleri yapıyoruz, oradaki tutuklu, hükümlü... Yani niye öyle camiler yapılmıyor bizde de? Bence yapılabilir öyle camiler.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Var, küçük mescit şeklinde var. Sayın Başkanım, yani gidin, oradaki adam kalkmış kiliseyi yapmış ve gidip ibadetini istediği şekilde gayet rahat yapabiliyor. Bizde niye doğru düzgün yani o devasa, büyük cezaevlerinin içerisinde cami yapılmasın? Gitsin orada gayet rahat ibadetini yapsın, din ve vicdan özgürlüğü açısından. Bence bunu da gayet açık ve net...

Yani Berlin'deki büyük cezaevi vardı, gittik bunu gördük. Adam gidiyor, orada hem ibadetini yapıyor, diğer tarafta da mangalını yapıyor ailesiyle, çocuğuyla birlikte. Cezaevi içerisinde mangal mı olur? Bal gibi olur. Berlin'de bunu yapıyorlar yani bunu biz Türkiye'de yapamaz mıyız arkadaş? Yani tamam, bu nedir, hangi aşamada; o da aynen bizimki gibi süzgeçten geçiriliyor yani iyi hâl vesaire, o uyum sağlama açısından. Artı bu bir ödüllendirme olur -biraz önceki konuşmada bahsedildiği gibi- hiç olmazsa insanların o koşullara geçmesi açısından iyi örnekler.

Mesela raporda bahsediyor, Almanya'da tutuklu, hükümlü sayısı 530 ama kapasite nedir; niye arkadaşlar bu rapora bunu yazmamışlar? Yani orada da bizimki gibi fazla bir kapasite var mı, yok mu? Yani cezaevinin kapasitesi ne kadardı da siz buraya tutuklu ve hükümlü sayısı 530 yazmışsınız?

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Var, var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O yok arkadaş. Sayfa 4'te; ben size söylüyorum, sayfayı da söylüyorum. Bana kapasitesini söyleyin, burada kapasitesi yazılı değil; eğer gözden kaçırdıysam özür diliyorum, ben göremedim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – 3'üncü sayfaya bakarsanız; 3'üncü sayfada, en altta son paragrafta.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – “Kurum kapasitesi 647, kalan 530.” Yani demek ki kapasitenin altında.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Altında şu an, evet.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Altında, evet.

Evet, burada sayfa 2'de ikinci paragrafta siz şeyi yazmışsınız, çevirilerin resmî olmadığını belirtme ihtiyacı hissetmişsiniz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Tabii.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – E o zaman bu çeviriler resmî değilse biz burada bu raporla ilgili konuşurken yanlış bir şey telaffuz edersek kimi bağlayacak bu?

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Mahmut Bey, burada kastımız şu: Almanca çeviriler bizim uzmanlarımız tarafından yapıldığı için resmî bir çeviri değil, onların çevirebildiği kadar. Belki bazı cümleler ve kelimeler yanlış geçmiş olabilir ama...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet, benim söyleyeceklerim bu kadar.

Dinlediğiniz için, söz verdiğiniz için ben teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Ben teşekkür ediyorum Mahmut Bey.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani raporumuzun bize, ülkemize, topluma faydalı, yararlı olmasını diliyorum, saygılarımı sunuyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Teşekkür ediyorum.

Ben de rapor hakkında kısaca fikrimi söyleyeyim...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan, ben çoktandır söz bekliyordum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Şey için, diğerlerinin içinde konuşsanız, Almanya için...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Bir değerlendirme yapmayacağım raporu ama bir iki söylemde bulunmak isterim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Raporla ilgili?

FATMA KURTULAN (Mersin) – Evet, raporun...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Tamam, tabii, buyurun...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, son cümlem şu: Benim öğleden önceki önerimi bir karar kılın, oylamaya sunalım; bir haftalığına cezaevine girelim mi, girmeyelim mi?

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Teşekkür ederiz...

Buyurun Fatma Hanım.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Teşekkürler Başkan.

Ben gezide yoktum, biliyor arkadaşlar. Yani ben hiçbir cezaevini övgüye değer bulmam, onu söyleyeyim; ister Avrupa’da olsun, ister bizde olsun, nerede olursa olsun. Bunu çok övgüye değer, “Çok iyiydi.” ya da “Şöyleydi.” ya da “Biz böyleydik...” Ben her zaman söylüyorum, yurt dışına gezi ziyaretlerimizi şu sonuca getirmeyelim, işte “Biz yine daha iyiymişiz, buna da şükür.” noktasına getirmeyelim. Özellikle bizim Komisyonumuzun hiçbir üyesi tek kişilik hücreleri, koğuşları asla savunmamalı diye düşünüyorum; Tevkifevleri Genel Müdürlüğü de bunu hiç duymamış olsun, notlarına alıp “Bunu Komisyon böyle önerdi.” demesin.

Arkadaşlar, yani şimdi bizim sosyal, kültürel yapımız... Gerçekten biz bunu bilelim yani her zaman söyledik, daha önce de söylemişiz. Mesela orada Erol Bey de söyledi, “Çıplak arama var mı?” dediğinde “Bu ne kadar anlamsız bir soru?” der gibi bizim gözümüze baktılar ama bizde bir utanma duygusu olarak ve çok temel olarak önümüze çıkan bir şey. Yani bizim genel toplumsal yapımız gerçekten bunu biraz zorluyor. Yani mesela, orada çok siyasi tutuklu da yok arkadaşlar, düşüncelerinden dolayı vesaire orada olanlar da yok falan. “Çok iyi” demeyelim ya da “Bizler daha iyiyiz.” demeyelim; cezaevleri iyi değil. Mevcut durumda da en iyi şekilde -Avrupa iyi değilse değildir; o, onların sorunu olsun, biz kendi işimize bakalım- en iyi cezaevi koşullarına nasıl sahip olabilir Türkiye diye onun üzerine kafa yoralım diye düşünüyorum.

Giden arkadaşların da emeğine sağlık.

Teşekkürler.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Teşekkür ediyorum.

Ben de kısaca rapor hakkında bilgi ve fikirlerimi söyleyeyim.

Öncelikle, tabii, bu raporu hazırlayan uzman arkadaşlarıma çok teşekkür ediyorum çünkü gerçekten yabancı dilden, Almancadan, özellikle, bazı Alman kanunlarıyla ilgili, cezaevleriyle ilgili Alman kanun maddelerini bire bir çevirmeye çalıştılar. Onu özellikle yazdık ki resmî bir çeviri değildir, yanlış anlaşılmasın, uzman arkadaşların bir çevirisidir, resmîyeti yoktur, özellikle onu belirtmek istiyoruz.

Tabii, şimdi, gittiğimiz Almanya Berlin’deki Heidering Cezaevi Almanya’nın en modern cezaevi, kendileri de bunu söylüyorlar, Almanya’da bir tane bu şekilde cezaevi var, son yapılan cezaevlerinden ve mimari açıdan -Mehmet Bey de oradaydı- gerçekten çok güzel düşünülmüş, gün ışığını tamamen alan yani gün boyunca enerji kullanmadan direkt gün ışığını alabilen bir sistem. Tabii, gün ışığının

özellği, insanlarda rahatlama sağlıyor yani hem mahkûmlar gün ışığını görüyorlar hem de gelen ziyaretçiler gün ışığını devamlı gördükleri için, enerjiyi ve lambayı kullanmadıkları için -özellikle öyle bir mimaride yapılmış- insanlar biraz da doğal ortamlarında olduğunu hissederek rahat davranıyorlar.

Şunu söyleyelim: Biz hiçbir zaman “Şu cezaevi çok iyi, bu cezaevi çok iyi.” anlamında cezaevi ziyareti yapmıyoruz -Türkiye için de söylüyorum- bir tespit anlamında gidiyoruz. Almanya’da da yaptığımız bir tespiti yani bir rapora döküp yapabileceğimiz güzel şeyler neyse onları almak, diğerlerini sadece tespit etmekti.

Mesela, bunlardan bir tanesi, dediğim gibi, mimari açıdan çok güzel bir mimaride yapılmış, Almanya’daki tek cezaevi, onu da söyleyelim. Mesela, burada günde 5 defa sayım yapılıyor Sayın Genel Müdüürüm, günde 5 defa yani tek hücre sistemi kalıyorlar, buna rağmen hücrelerdeki kişiler 5 kere sayılıyor.

EROL KAVUNCU (Çorum) – 06.10 ile 21.20 arasında.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Evet, 5 defa sayıyorlar. Bunun gerekçesini sorduk: “Tek başına kalıyor, niye böyle bir şey yapıyorsunuz?” “Kendine zarar vermesin diye bakıyoruz, onun için saymak zorundayız.” diyorlar.

Tabii, ağırlaştırılmış hususlar hariç veya terör veya kendine zarar verme gibi bizim kanunlarımızın koyduğu bazı kurallar dışında hücre sistemini ben de şahsi olarak hiçbir şekilde tasvip etmiyorum, onu söyleyeyim. Ama şunu da özellikle söyleyeyim: Hücre sistemi dışında yani 1 kişilik odalar dışında, sosyalleşmeyi sağlama anlamında, çok kalabalık olmayan, 3 olur, 5 olur, 10 olur yani alan anlamında, alanı geniş anlamda bu alanda mesela 5 kişi kalabilir, 3 kişi kalabilir. Ama alan anlamında kişi başına düşen ortalama alanı dikkate alıp kişi sayısının ona göre ayarlanması sosyalleşmeyi de sağlayacaktır.

Tabii, Almanya’daki suçlu sayısı ile Türkiye’deki mahkûm sayısına da bakmamız lazım. Orada Türkiye’nin üçte 1’i oranında -yanlış hatırlamıyorsam- yani bizde 200 küsur bin civarında, orada 80 bin civarında hükümlü ve tutuklu var. Bundan dolayı da zaten kapasite -görüyorsunuz- 640 kişilik bir cezaevi, son yapılmış ama 640 kişilik, bu da ortaya koyuyor, bunu da belirtiyim.

Mesela, şu özellikle dikkatimizi çekti orada: Evet, yemeklerine ücret ödemiyorlar, isteyen kendi yemeğini yapıyor. Fakat mesela Müslüman, özellikle Berlin’deki cezaevinde yüzde 28 yani kapasitenin yüzde 28’i Türk mahkûm, Türk; yabancılar var ama Türkler çoğunluk.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 2’nci sırada.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Evet, 2’nci sıradayız.

Ama helalle ilgili hiçbir şey yapamıyorlar. “Biz ona karışmayız. Helal gıda vesaire gıda tedarikiyle ilgili bir mecburiyetimiz yok, bunu sağlayamıyoruz.” diyorlar. Herkes kendi yemeğini kendisi yapıyor.

Bunun dışında, dediğimiz gibi biz sadece tespitlerimizi gerçekleştirdik, bunu da cezaevlerinde bir fikir olarak söylüyoruz. Tabii, en önemlisi -Erol abimin ve diğer arkadaşlarımızın da söylediği gibi- ıslah bana göre. Ben buradaki atölye sisteminden geçip Almanya’daki sistemin sizin tarafınızdan incelenmesini özellikle rica edeceğim. Burada fabrika sistemi bir atölye var yani buraya girdiğiniz anda “Burası cezaevi.” demese kimse size “Burası bir fabrika.” dersiniz, öyle dizayn edilmiş. Yani bizdeki gibi atölye sistemi değil, atölye gibi değil; fabrika gibi. Giriyorsunuz, bölmelere ayırmışlar büyük bir çatısı olan, büyük bir cezaevini; bir kısımda mobilya imal ediliyor, çok büyük bir alan, bir kısımda işte, çiçek üretiliyor, bir kısımda “Tohum ayırtıyorlar” dediler. “Ne demek?” dedik. Tohumları paketliyorlar yani biz de satılır ya içinde 20-30 tane tohum bulunan paketler, bunları ayırttırıp paketliyorlar. Bir kısımda konfeksiyon üretimi yapılıyor gibi. Ama girdiğiniz anda ilk izleniminiz ben serbest alanda hürriyeti olan bir kişiymişim gibi fabrikada çalışıyormuşum gibi hissediyorsunuz.

Burada dediğimiz gibi önemli olan ıslah. Ben bu sistemi Türkiye’nin almasında fayda görüyorum, bunu özellikle raporumuzda belirttik ve tavsiye de ediyoruz kurul olarak, Komisyon olarak; fabrika sistemi atölyeler. Atölye gibi değil de tek böyle masalar sıralanmış, etrafında 10 tane makine çalışıyor gibi değil ama fabrika sistemi olursa daha güzel olacak kanaatindeyim, ıslahı daha güzel sağlayacaktır diyorum.

Teşekkür ediyorum.

Almanya Raporu’nun görüşmesini...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben bir cümle ekleyebilir miyim?

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Tabii, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim değerli Başkanım.

Değerli Genel Müdürüm, Roma Cezaevinde kişi cezaevine ilk girdiği zaman onun mesleki ve eğitim durumuna göre yani üzerindeki o şoku atlatmak için ona uygun kültür yapısı, eğitim durumuna göre 2 tane kitap hemen kapının önüne konulur. Maksat, ilk günler o şoktan kurtulsun diye öyle bir olay var. Onu da eğer geliştirebilirsek bence iyi olur Türkiye açısından; orada o örneği gördüm, iyi bir örnekti.

Teşekkür ederim Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Ben teşekkür ediyorum.

Şimdi, Espiye ve Bolu Cezaevini de birlikte görüşelim, topluca oylayalım ondan sonra.

Bolu ve Espiye Cezaevleri ziyaretlerimizle ilgili görüş beyan etmek isteyen.

Buyurun Fatma Hanım.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Espiye’yle ilgili raporda şeyi bulamadım ben; mesela, tek kişilik hücrede kalan bir tutuklu masasının üzerinde de 3 tane ayrı ayrı cezaevinde aldığı “Tek kişilik hücrede kalmaz.” Raporu vardı; buna rağmen tek kişilik hücrede kalıyordu.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – İsmi hatırlayabilecek misiniz?

FATMA KURTULAN (Mersin) – Espiye’de.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Uzman arkadaşlarda vardır Başkanım.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Ama rapora işlenmemiş, rapora işlenmemiş bu. Şimdi, bizim sohbetimizde de ruh hâlinin çok iyi olmadığı konusunda tespitimiz oldu.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Hatırladım, evet.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Hatırlarsınız Başkanım.

Şimdi, bize şöyle bir soru sordu: “Ben yarın bir gün kendime bir şey yapsam sorumlusu kim olacak?” Komisyonumuzun bence yaşam hakkını savunan güçlü bir yerde durarak ona acil bir çözüm bulması gerektiği üzerinde durmalı diye öneriyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Ben sözünüzü kesiyorum, özür dilerim.

Ön yargılı olarak söylemiyorum sadece bir bilgi olarak vermek istiyorum. Trans bireydi, tek başına kalıyordu, başka arkadaşlarıyla geçinemediği için, diğer trans bireyle geçinemediği için oraya almışlardı. Antalya’da galiba, yanlış hatırlamıyorsam, “11 kişilik bir grup var, beni oraya gönderin...”

FATMA KURTULAN (Mersin) – İskenderun’da.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Mersin’de, Mersin’de.

Onların yanına gitmek istiyordu. Onu ben sadece bilgi olarak vermek istedim.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Yani sonuçta, bizim şunu yapmamız lazım: Tek yerde kalması doğru değil. Biraz önceki oturumda da söylemiştik, toplantıda daha doğrusu. Genellikle intiharlara filan baktığımızda tek kişilik hücrelerde kalmalarda daha yoğun yaşanıyor.

Şimdi, bu insanın -tabii uzmanı değiliz- ruh hâline, vaziyetine baktığımızda buna eğilim gösterdiğini; zaten vücudunun paramparça olmuş, yara bere içerisinde, bıçaklanmış mı, jiletlenmiş mi her yeri yara izleriyle doluydu. Buna baktığımızda yarın bir gün canına kastettiğinde sorumlusu kim olacak? Bu sorunun cevabını aramak için Komisyonumuz hızlıca bir çalışma yapmalı diye öneriyorum.

Sayın Başkan, mesela, -biraz önce de söylendi, Mehmet Bey de söyledi- orada özellikle bazı tutuklulara sordum: Kaç yıldır aileniz gelmiyor, ne kadar zamandır? Biri dedi “Yedi yılda bir defa geldi.” Biri dedi “Beş yıldır ailemi görmemişim.” Bu da gerçekten ciddi bir problem. Özellikle oralarda yani Karadeniz cezaevlerinde, İç Anadolu, Marmara vesaire genellikle çoğu ailesinden oldukça uzak mesafede ve aile ziyaretleri ekonomik ve bazı sebeplerden dolayı gerçekleşmiyor.

Sağlığa erişimin büyük bir problem olduğunu zaten muhalefet şerhimizde de belirtmişiz. Sağlığa erişim büyük problem hatta biz gitmeden iki, iki buçuk ay kadar önce orada bir cenaze çıktı, bir kalp krizi yaşandı. Onun ismi de zikredilerek... Mehmet Candemir bizim eski parti meclis üyemizdi, kalp krizi sonucu yaşamını yitirdi. “Eğer zamanında müdahale edilseydi, tedavi olsaydı...” vesaire iddialar söylenerek “Bu gecikme durumu bu ölümü de sağladı.” gibi bir iddia da vardı. Sağlığa erişim üzerinde de biraz ağırlıkta, her yerde olduğu gibi, orada da durulması gerekiyor diyorum.

Teşekkürler.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Ben teşekkür ediyorum.

FATMA KURTULAN (Mersin) – İkisini beraber mi değerlendiriyeceğiz?

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Tabii, ikisini; eğer varsa devamında, tabii, buyurun.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Evet.

Arkadaşlar, Bolu’da şöyle bir şey oldu: Biz gitmeden de Komisyon Başkanımız Sayın İbrahim Yurdunuseven Başkanımıza orada bir açlık grevi olduğunu, bize gelen taleplerde tümüyle cezaevi uygulamalarından kaynaklı olduğunu söylemiştim. Gittiğimizde, cezaevi idaresinin verdiği bilgide, başka amaçla yapıldığı, İmralı tecridiyle ilgili yapıldığı söylenmişti fakat gittik 3 kişilik bir koğuşa; 1 kişi açlık grevindeydi, beyanını tümüyle aldığımızda “Niye açlık grevine girdin?” dediğimizde, tümüyle oradaki uygulamalardan kaynaklı sorunları saydı ve biz bir adli tutuklu da dinledik, o da açlık grevinde -2 adli tutuklu, 5 de siyasi tutuklu açlık grevinde- adli tutuklu da aynı, yine “Oradaki uygulamalar, yaklaşımlar beni böylesi bir duruma itti.” dedi. Bunun üzerinde bir çaba sahibi olalım diye öneriyorum.

Mesela, en çok dikkatimi çeken, yine, biraz önce de söyledim, bu “ağırlaştırılmış” meselesi. 9 kişilerdi galiba, bir koğuşa kalıyorlar, “Tek kişilik hücrelerdeydik, ağırlaştırılmış cezalarımız var, biz oradaydık, bizi buradan çıkardılar, oraya FETÖ’cülerini koydular.” dediler. Tabii, o onların söylemi, bilemeyiz fakat her zaman birçok yerde de gözlemlediğimiz gibi, daha önce de, biraz önceki toplantımızda da dile getirildiği gibi kimi arkadaşlarca, bu ağırlaştırılmış cezası olmayanların, hücre cezası olmayanların, tek kalma cezası olmayanların yine bazı nedenlerden dolayı tekli hücrelerde tutulduğu görülüyor. Mesela, ben bir hafta kadar önce Tarsus Cezaevi ziyaretimde, yine bu bomba yapımından dolayı alınmış, tutuklanmış, “Diğerlerine bomba yapımını öğretir.” gerekçesi üzerine tek tutuluyor gibi... Yani bunu da bir ayırıştırırsak, özellikle üzerinde durursak iyi olur diye düşünüyorum.

Teşekkürler.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Biz teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Buyurun Ali Haydar Bey...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Başkanım, hani avukatlık mesleğini icra ederken önceki celsedeki beyanlarımızı tekrar ederiz, “Müvekkilleriyle karar verilsin.” deriz ya, biz de sabahki oturumdaki beyanlarımızı tekrar ederiz “İnsan hakkı, adalet ve hukuk kapsamında, bunlar lehine karar verilsin.” diyebiliriz ama ben Espiye Cezaevindeydim, diğerlerine katılamadım.

Rapora bir itirazımız yok. Espiye Cezaevindeki mahkûmlardan birisi demişti ki: “Ailelerimizin bize yatırdığı rakamların bir faizi var, bu faiz ne oluyor merak ediyorum.” diye bir soru sormuştu.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Evet, onu ben de soracaktım; raporda vardı, evet.

Sayın Genel Müdürüm, Ali Haydar Bey de sordu, ben de soracaktım. O cezaevinde, Espiye’de özellikle, bir mahkûm dedi ki: “Bize yatırılan paraların faizi ne oluyor?” Yani bunu nasıl değerlendiriyoruz? Onu en son... Not alırsanız...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nemalanması yani nemalanması...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Yani bunu merak ediyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Yani öyle bir nemalandırma mı var? Öyle bir şey var mı? Onu bir öğrenelim, evet.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Bunu biz ilk defa duymuştuk.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – İlk defa duyduk, evet.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Özellikle dikkatimizi çekti diğerlerinden farklı olarak.

Bu top örneği... Hani buraya özel olarak... “Şu yukarıdaki tellerden dolayı; tellere temas ediyor, o da sanki bir mahkûmun kaçışı varmış gibi algılanabiliyor, o yüzden top vermiyoruz.” demişlerdi ama ona bir çözüm olması lazım, en azından kendi içlerinde... Gerçekten başka sosyalleşebilecekleri bir şey yok; hani kâğıt gibi şeyler, okey gibi şeyler yok, televizyon izlemek dışında başka hiçbir şey yok. Benim bildiğim, mahkûmların mevcut hücre veya koşullarında sosyalleşebilecekleri tek şey top yani bahçede bir topla oynamaları dışında başka hiçbir şey yok; bence bunun sağlanması lazım, çok insani bir talep. Mutlaka bir tedbir alınıp bu mahkûmlara top verilmeli, ciddi stres atmalarını sağlar.

Bir de burada cam teli yani en çok dikkatimizi çeken cam teliydi Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Evet, sabah toplantıda onu dile getirmiştik.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – O cam tellerinin kaldırılması lazım. Şimdi “Gerekçe güvenlik.” diyor yani insan hakkı ile güvenlik dengesinde hep “güvenlik”i tercih ediyorsunuz ister istemez belki -doğru değil bence ama- hani “Aman başımıza bir şey gelmesin, aman mahkûma bir şey olmasın...” Kabul ama öbür türlü de mahkûmun başına çok şey geliyor, güneşten mahrum kalıyor. Mesela, o teller daha ayakkabının sığmayacağı, hani ayağın sığmayacağı gibi ama daha geniş olabilir illa şartsa ama orada tamamen kapalı, o kadar küçük delikli ki. Nedir? Yukarıya tırmanmasın. Bence ihtimali yok ama Sayın Genel Müdür Yardımcım “Ya, düz duvara tırmandılar, hiçbir şey yoktu ama düz duvara tırmandılar kaçma teşebbüsü için ki mümkün değil aslında yani orayı çıksa bir sonrakileri atlaması mümkün değil ama kendi canına bir zarar gelebilir, ondan korkuyoruz.” demişlerdi ama orası hemen çözülebilir yani o tellerin ortaları bile kesilip bir rahatlama sağlanabilir. Böyle ciddi bir değişiklik olmadan demir makasla kesilir, ayak sığmaz, bu hâle bile getirilebilir en basit bir yöntemle.

Onun dışında, eski uyarılarımızı tekrar ederiz diyelim Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Teşekkür ediyoruz.

Başka söz isteyen yok.

Sayın Genel Müdürüm, size söz verelim.

Buyurun.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Başkanım, saygıdeğer Komisyon üyeleri; saygıyla selamlıyorum tekrar.

Öncelikle, bu tekli barındırılma, çoklu barındırılmayla ilgili hususu arz etmek istiyorum. Bizde kişilerin -hükümlü ve tutukluların- tekli ve çoklu barındırılmaları yasayla düzenlenmiş. Adli hükümlülerden ağırlaştırılmış müebbet almış olanlar 25’inci madde gereğince tekli barındırılıyor ancak, belki ziyaretlerinizde görmüşsünüzdür, ağırlaştırılmış müebbet aldığı hâlde çoklu barındırılanlar var. Bunlar kurul kararıyla oluyor, fiziki yetersizlikten kaynaklanıyor. Türkiye’de şu anda hâlen daha son yıllarda yapılan kurumlarımızda tekli -1 ve 3 kişilik- odalara ağırlık vermemize rağmen, kanunun aradığı, kanunun işaret ettiği kişilerin tamamını tekli ve 3’lülerde barındıramıyoruz. Yine, kanunun 9’uncu maddesinde terör mahkûmları -hükümlüleri- örgüt yöneticileri, “9/3” dediğimiz tehlikeli mahkûmlar ve bazı suçları örgütlü işleyenler yüksek güvenlikli yerlerde ya da yüksek güvenlikli kısımlarda 1 ve 3 kişiliklerde barındırılıyorlar. Bunun dışında, 2000’li yılların başından itibaren yapılan yeni ceza infaz kurumlarında bir defa öncelikle koğuş sisteminden vazgeçildi, büyük koğuş sisteminden -sizlerin de malumu olduğu üzere- vazgeçildi. Bunun son örneği Buca’ydı, kapatıldı. Daha az kişilik odalar tercih ediliyor yeni yapılan ceza infaz kurumlarında. Bunların içerisinde 1 ve 3 kişilikler de yine yekûn tutuyor.

Ceza infaz kurumlarımızda iş ve meslek eğitimi konusu Genel Müdürlüğümüzün, Bakanlığımızın önemseydiği konulardan biri. Sizin Almanya’da ziyaret etmiş olduğunuz ceza infaz kurumu kapalı bir ceza infaz kurumu ve iş atölyeleri var buranın. Biz bunu açık ceza infaz kurumlarında tamamen tesis etmiş durumdayız. Komisyonunuzun ya da üyelerimizin fırsatı olursa... Mesela, Niğde Açık Ceza İnfaz Kurumu bir küçük şehrin organize sanayi sitesi gibidir.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Evet, çok güzel.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – İçerisi tamamen fabrikalarla dolu. Yine, Foça Açık Ceza İnfaz Kurumu... Türkiye’deki açık ceza infaz kurumları...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Kapalı cezaevlerinde yapamıyor muyuz Sayın Genel Müdürüm?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Şöyle Sayın Başkanım: Kapalı ceza infaz kurumlarımızda da işyurdu faaliyetlerimiz var, hatta az önce sayın vekilimizin ifade ettiği fason üretimlerimiz var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Onlar atölye sisteminde.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Mesela, İzmir’de -geçen hafta oradaydım- perde üretiyorlar, tekstil üretiyorlar, bir firmayla anlaşma yapılmış. Bunun gibi üretimlerimiz var ama kapalı ceza infaz kurumlarımızın, özellikle eski yıllarda yapılan kapalı ceza infaz kurumlarımızın fiziki yapılarında iş atölyeleri ayrıca düşünülmeyişi için mevcut yapı içerisinde belli alanlardan tasarruf ederek bu iş atölyelerini oluşturma gayreti var yöneticilerimizin. Ancak son yıllarda yine yaptığımız kapalı ceza infaz kurumu projelerinin içerisine iş atölyelerini de dâhil edecek şekilde kurumlar üretmeyi düşünüyoruz ki yeni yapılan kurumlarımızda bu da oluyor. Bunun sebebi, biz, iş, meslek eğitimi ve çalışmanın hükümlülerin iyileşmesine katkı verdiğini düşünüyoruz. Hafızamdaki bir rakamı heyete arz etmek istiyorum: 2013’te işyurtlarında çalışan hükümlü, tutuklu sayısı 18 bin iken 2017’de bu rakam 56 bine çıkmıştı. Ancak tabii bu iş alanlarını artırmakla mümkün olan bir şey, bu oranda artmıştı ancak pandemi döneminde ve daha sonrasındaki bu hükümlülerin izinleri konusu nedeniyle iş yurdu faaliyetlerinde bir miktar azalmalar oldu zaruretten dolayı ama kapalı ceza infaz kurumlarımızda aynı şekilde bu faaliyetlerimiz devam ediyor Sayın Başkanım.

Bu anlamda hükümlülerin cezalarının infazını ailelerinin yaşadığı yerlere yakın olarak yapması, yerine getirmesi, mümkün olduğunca memleketlerine yakın olmaları bizim de tercih ettiğimiz bir durum olmakla birlikte öncelikle ceza infaz kurumu sayısının ve kapasitesinin az oluşu, daha sonra da yine bazı güvenlik sebepleriyle arzu ettiğimiz bu durum gerçekleştirilemeyebiliyor. Ancak genel anlamda tercihimiz hükümlü ve tutukluların ailelerinin bulunduğu yerlerde cezalarını çekmeleri, yerine getirmeleri, bu konuya özellikle nakillerde de dikkat etmeye çalışıyoruz. Nakillerde pandemi döneminde uzunca bir süre nakil yasağı olduğu için bu konuda ciddi bir talep birikmesi oldu, bunun farkındayız sistem olarak ancak şu anda talepleri yüzde 30 ila 35'i arasında kabul etmeye başladık, ceza infaz kurumlarımızın fiziki koşulları el verdikçe bu sirkülasyonu devam ettireceğiz, bu noktada ceza infaz kurumlarımızın yine güvenliğini gözeterek bu işlemleri yapıyoruz.

Bizim özellikle açık ceza infaz kurumuna ayrılma şartları mevzuatta düzenlenmiş, burada kurumdan kuruma değişen bir farklılık söz konusu değil. Mevzuata göre eskiden merkezden bu ayırma işlemi yapılıyordu, şimdi yerinden başsavcılıklar tarafından bu ayırma işlemi yapılıyor.

İş yurdu faaliyetlerinde çalışanlara verilen ücretler bugün itibarıyla stajyerlere günlük 50 lira, çıraklara 55 lira, kalfalara 60 lira ve ustalara 65 lira ücret ödeniyor bugün itibarıyla; tabii, iş yurdu faaliyetlerinde çalışanlardan yemek ücreti istenmiyor ayrıca, bu yemek ücretlerini de bunların üzerine eklemek icap ediyor; bir de, bunların sağlık sigortaları çalıştıkları süre içerisinde yapılıyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Sadece sağlık sigortası.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sağlık sigortası sadece.

Ceza infaz kurumlarımızın içerisine camilerin yapılmasıyla ilgili Sayın Vekilimizin bir düşüncesi, görüşü olmuştu. Aslında kampüslerimizin birçoğunda var ve bu camilerden, ibadethanelerimizden kampüste bulunan açık cezaevi hükümlüleri istifade ediyor, kapalı ceza infaz kurumlarında bir sirkülasyon yaratamadığınız için buralara cami ya da toplu ibadethane yapma imkânımız yok ancak açık cezaevlerimizin tamamında bu ihtiyacı giderecek yapılarımız belli büyüklüklerde var, aynı şekilde personelden de istifade etmek isteyenler istifade edebiliyorlar.

Sağlığa erişimle ilgili genel bir tenkit konusu var. Bu konuda Sağlık Bakanlığıyla görüşmelerimiz devam ediyor, sabahki oturumda da ifade edilmişti. Sağlık Bakanlığıyla özellikle protokolde öngörülen, her bir doktor için öngörülen kişi sayısının düşürülmesi, doktorların daha fazla hastanelerde görevlendirilmesi hususunda görüşmelerimiz devam ediyor, yeni bir protokol yapma çalışmamız devam ediyor. Bunun dışında hastanelere ya da kampüs içerisindeki kliniklere sevk etme hususunda da herhangi bir gecikme olmamasına özen göstermeye çalışıyoruz.

Yine, Espiye özelinde top verilmemesi meselesi vardı. Bana intikal eden, arkadaşlarımızın intikal ettiği konu, bunun gerekçesi yeni tip ceza infaz kurumlarımızda biz sensörlü tel uygulamasına geçtik. Bunun bir maksadı da aslında yine insaniydi, jiletli tel görüntüsü son derece olumsuz bir görüntü. Teknolojideki bu gelişmeleri de kullanarak jiletli tel yerine, aynı amaca yönelik, çok daha temiz, görsel olarak kimseyi rahatsız etmeyen...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ama mutsuz Sayın Genel Müdürüm, mutsuz.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM –Daha olumlu olabileceğini düşündüğümüz sensörlü telleri kullandık ancak bunun beklemediğimiz bazı yan etkileri var, bunlardan biri de koğu bahçelerinde bir kısmı kazayla ama bir kısmı -bize gelen bilgiler itibarıyla arz ediyorum- özellikle telin alarm vermesini sağlamak için tele cisim atıldığı ve özellikle de topların bunda kullanıldığı ve sık sık binanın sensörünün alarm vermesi sebebiyle alarm durumuna geçirildiği, sık sık bu tip şeyler olduğu için bir süre sonra sensörlerin bazen arıza yaptığı ifade edildi.

Sayın Vekilime katılıyoruz, mutlaka sosyal anlamda enerjilerini boşaltacakları bir alan vermek lazım. Bu noktada, bizim spor sahalarımız var ceza infaz kurumlarımızda; arkadaşlarımız bunlardan belli periyotlarla istifade ettirdiklerini de söylediler.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Haftada bir bir saat, çok az o da; gerçekten çok fark eder.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Yeterli olmadığı konusunda hemfikiriz ancak bununla ilgili bizim bu handikapı da giderecek şekilde bir başka çözüm üzerinde değerlendirme yapmamız mümkün, ona çalışırız Sayın Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Bir de bu nemalandırma konusu vardı. Yatırılan bedeller nemalandırılıyor mu?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Başkanım, şimdi, burada, yatırılan bedeller yine...

Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun değil değil mi?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BANU DEMİRCİ ALTAY – Bu konuda mevzuat çalışmamız devam ediyor. Kurumlarla görüşüp tamamen yeni bir düzenleme...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Yeni bir düzenleme yapıyoruz, burada...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Şu anda uygulama nedir?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Şu anki uygulamada bu...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BANU DEMİRCİ ALTAY – Genel olarak kamu bankalarında açılan hesaba hükümlülerin parası yatırılıyor, faiz gelirleri de tamamen kendi rızaları olması durumunda kullanılıyor Genel Müdürüm, eğitim faaliyetlerinde.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Yine kurumun ortak eğitim faaliyetlerinde rızaları olması durumunda kullanılıyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Rızası yoksa kendisine mi veriyoruz o zaman, nasıl yapıyoruz? Rızası yok, “Ben faizini istiyorum.” derse kendisine mi veriyoruz, nasıl yapıyoruz?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BANU DEMİRCİ ALTAY – Faiz getiren bir hesaba yatırılma zorunluluğu yok, faiz olmayan hesaplara da yatırılabilir ama genel olarak büyük bir çoğunlukla aslında rızaları var Sayın Başkanım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Müdür Yardımcım, şöyle bir şey yapamaz mıyız...

Özür diliyorum Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Genel Müdürüm, İcra ve İflas Kanunu’nda hüküm var. Ne diyor? “Borçlu tarafından dosyaya yatırılan para alacaklı çekinceye kadar bu nemalandırılır.”

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Yok, o ihaleyle ilgili hususlarda, tamamı değil.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl?

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Tamamı için değil, ihaleyle ilgili hususlarda ihale kesinleşinceye kadar nemalandırılır; her para yatırılmaz yani.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yo, yo, diğer tedbir kararları...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Tedbir kararları, tabii, tabii.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tabii, tedbirler mesela uzun süre kalıyor, bu para değer kaybediyor, değer kaybedilmemesi açısından İcra ve İflas Kanunu’nda değişiklik yapıldı ve bu para nemalandırıldı.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Başkan, burada bir müşkülâtımızı arz edeyim...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Aylık alıyorlar zaten ya da haftalık alıyorlar yani kullanımı devamlı dönen bir para bu para.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ama aylık yollar 4 bin, “Ayda bin bin çek.” der, o bini çeker 3 bini kalır, bini çeker 2 bini kalır...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – İşte, nemalandırarak süre yok, bir aydan önce nemalandırıyorlarsanız zaten, bir aydan aşağı nemalandırma yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Niye? Bankalar aylık, günlük yapıyor dışardaki, aynı şey; orada şube vesaire bilmiyorum da.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Yok, yok; günlük yok.

Bu konuda nasıl bir çalışma yapıyorsunuz?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Bu konudaki zorluğumuz şu Sayın Başkanım: Hükümlülerin tek tek faizinin hesaplanması oldukça zor tabii. Biz bugüne kadarki uygulamalarda hükümlülerin bu paralarının faizini, faizinden gelen miktarı tamamen hükümlüler için harcamak gibi -bir başka ihtiyacı gidermek değil- kurum içerisinde harcamak gibi bir yöntem uyguluyorduk ancak önümüzdeki süreçte, sabahki oturumda arz ettiğim ACEP Projesi’nin ayaklarından biri -şu anda test uygulamalarına başladık- hükümlü ve tutuklular alışverişlerini, kantin alışverişlerini ACEP üzerinden yapacaklar ve bireysel hesap açılacak onlara, paralar da buradan düşecek.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Kendisi oradan anında görebilecek ne kadar olduğunu.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Anında kendi parasını görebilecek. Burada, bireysel hesaba geçtikten sonra bu sorunu çözmek mümkün olabilir o zaman. Teknik olarak da müsait buna ama şu anda tek tek hükümlülerin faizlerinin hesaplanması problem...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Rantabl değil.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Evet, evet.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Teşekkür ediyoruz Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi toplantıyı bitirmeden önce oylamayı gerçekleştireceğiz.

Almanya raporumuzu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Fatma Hanım’ın çekimser oyuyla kabul edilmiştir.

Bolu Ceza ve İnfaz Kurumu ziyaretimizin raporunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Fatma Hanım’ın muhalefet şerhi var, onunla beraber kabul edilmiştir.

Giresun Espiye Ceza ve İnfaz Kurumu raporumuzu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Yine Fatma Hanım’ın muhalefet şerhiyle kabul edilmiştir.

Çok teşekkür ederim katılımlarından dolayı Genel Müdürlüğümüze ve çok değerli milletvekillerimize.

İyi günler dilerim.

Toplantıyı burada bitiriyorum.

Kapanma Saati: 14.26